

DOMSTOLENS DOM (ANDEN AFDELING)

28. oktober 2010*

I sag C-508/08,

angående et traktatbrudssøgsmål i henhold til artikel 226 EF, anlagt den 20. november 2008,

Europa-Kommissionen ved J. Aquilina og K. Simonsson, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøger,

mod

Republikken Malta ved S. Camilleri, L. Spiteri og A. Fenech, som befuldmægtigede,

sagsøgt,

har

* Processprog: maltesisk.

DOMSTOLEN (Anden Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, J.N. Cunha Rodrigues, og dommerne A. Arabadjiev, U. Löhmus (refererende dommer), A. Ó Caoimh og P. Lindh,

generaladvokat: E. Sharpston
justitssekretær: ekspeditionssekretær L. Hewlett,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 11. maj 2010,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 1. juli 2010,

afsagt følgende

Dom

- ¹ I sin stævning har Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber nedlagt påstand om, at det fastslås, at Republikken Malta har tilsidesat sine forpligtelser i henhold

til Rådets forordning (EØF) nr. 3577/92 af 7. december 1992 om anvendelse af princippet om fri udveksling af tjenesteydelser inden for søtransport i medlemsstaterne (cabotagesejlads) (EFT L 364, s. 7), navnlig dennes artikel 1 og 4, idet den har indgået en eksklusiv kontrakt om offentlig tjeneste med Gozo Channel Co. Ltd (herefter »GCCL«) den 16. april 2004 uden at gennemføre et forudgående udbud.

Retsforskrifter

Tiltrædelsesakten

- 2 Artikel 2 i akten vedrørende vilkårene for Den Tjekkiske Republiks, Republikken Estlands, Republikken Cyperns, Republikken Letlands, Republikken Litauens, Republikken Ungarns, Republikken Maltas, Republikken Polens, Republikken Sloveniens og Den Slovakiske Republiks tiltrædelse af Den Europæiske Union og tilpasningerne af de traktater, der danner grundlag for Den Europæiske Union (EUT 2003 L 236, s. 33, herefter »tiltrædelsesakten«) fastsætter:

»Fra tiltrædelsesdatoen er bestemmelserne i de oprindelige traktater og de retsakter, der er vedtaget af institutionerne og Den Europæiske Centralbank før tiltrædelsen, bindende for de nye medlemsstater og gælder i disse stater på de vilkår, som er fastsat i disse traktater og i denne akt.«

Forordning nr. 3577/92

- 3 Artikel 1, stk. 1, i forordning nr. 3577/92 har følgende ordlyd:

»Fra 1. januar 1993 gælder princippet om fri udveksling af tjenesteydelser inden for søtransport i en medlemsstat (cabotagesejlads) for EF-redere, hvis skibe er registreret i en medlemsstat og fører dennes flag, forudsat at skibene opfylder alle betingelserne for at få adgang til cabotage i denne medlemsstat; dette gælder også skibe registreret i EUROS, så snart Rådet har godkendt dette register.«

- 4 Samme forordnings artikel 4, stk. 1, lyder:

»En medlemsstat kan indgå kontrakter om offentlig tjeneste eller pålægge rederier, der deltager i fast fart til, fra og mellem øer, forpligtelser til offentlig tjeneste som betingelse for adgang til at udføre den pågældende transport.

Når en medlemsstat indgår kontrakter om offentlig tjeneste eller pålægger rederier forpligtelser til offentlig tjeneste, skal dette ske uden forskelsbehandling af EF-redere.«

Baggrunden for tvisten og den administrative procedure

- 5 I forbindelse med forhandlingerne om Republikken Maltas tiltrædelse af Den Europæiske Union vedtog sidstnævnte en fælles holdning den 26. oktober 2001 (Konference om tiltrædelse af Den Europæiske Union — Malta — dok. 20766/01 CONF-M 80/01) vedrørende afsnittet om transportpolitikken. Ifølge denne fælles holdning »noterer EU sig, at Malta inden den 30. juni 2002 agter at indgå 5-årige aftaler om eksplicitte public service-forpligtelser både med Sea Malta Co. Ltd og [GCCL], og at der efter udløbet af disse aftaler vil gælde udbudsprocedurer i overensstemmelse med de relevante fællesskabsregler«.

- 6 Ved skrivelse af 7. marts 2005 bekræftede Republikken Malta som svar på en anmodning om oplysninger, som Kommissionen havde tilstillet den, at regeringen den 16. april 2004 for en periode på seks år havde indgået to eksklusive kontrakter om public service-forpligtelser med GCCL og Sea Malta Co. Ltd til sikring af leveringen af tjenesteydelser inden for søtransport mellem øerne Malta og Gozo.

- 7 Derpå besluttede Kommissionen at indlede den procedure, der er omhandlet i artikel 226 EF. I en åbningsskrivelse dateret den 10. april 2006 anførte denne institution, at de nævnte kontrakter, som ikke havde været i forudgående udbud, var uforenelige med fællesskabsretten, dels fordi de ikke var blevet indgået inden for rammerne af en procedure uden forskelsbehandling, dels fordi det ikke var blevet påvist, at de var nødvendige eller forholdsmæssige.

- 8 Republikken Malta besvarede denne åbningsskrivelse den 12. juni 2006.

- 9 Da Kommissionen ikke fandt dette svar tilfredsstillende, fremsatte den den 15. december 2006 en begrundet udtalelse, hvori den anførte, at Republikken Malta havde tilsidesat sine forpligtelser i henhold til forordning nr. 3577/92, navnlig dennes artikel 1 og 4, ved at indgå en eksklusiv kontrakt med GCCL den 16. april 2004 til sikring af leveringen af tjenesteydelser inden for søtransport mellem øerne Malta og Gozo uden at gennemføre et forudgående udbud. Den opfordrede denne medlemsstat til at træffe de nødvendige foranstaltninger for at efterkomme udtalelsen inden for en frist på to måneder fra datoen for dens meddelelse.
- 10 Republikken Malta besvarede nævnte begrundede udtalelse ved skrivelse af 15. juni 2008, hvorved den underrettede Kommissionen om, at et udbud af tjenesteydelserne inden for søtransport mellem øerne Malta og Gozo var under forberedelse, og at dette udbud ville blive gennemført senest i oktober 2008.
- 11 På denne baggrund har Kommissionen anlagt den foreliggende sag.

Om søgsmålet

- 12 Kommissionen har til støtte for søgsmålet for det første gjort gældende, at der ifølge artikel 4, stk. 1, andet afsnit, i forordning nr. 3577/92 skal gennemføres et åbent forudgående udbud på fællesskabsplan på en måde, som ikke indebærer forskelsbehandling, før en offentlig tjenesteydelseskontrakt om cabotage indgås, hvorimod kontrakten indgået mellem den maltesiske regering og GCCL den 16. april 2004 ikke har været genstand for en sådan procedure.

- 13 For det andet følger det af dommen af 20. februar 2001, Analir m.fl. (sag C-205/99, Sml. I, s. 1271), at en offentlig tjensteydelseskontrakt kun er forenelig med kravene i forordning nr. 3577/92, hvis der kan påvises et reelt behov for en public service. I relation til kontrakten indgået med GCCL har Republikken Malta imidlertid ikke i tilstrækkeligt omfang påvist, hverken at der er et sådant behov, eller nødvendigheden eller forholdsmæssigheden af en eksklusiv kontrakt.
- 14 Republikken Malta har til sit forsvar i det væsentlige gjort gældende, at forordning nr. 3577/92 ikke fandt anvendelse på denne kontrakt, eftersom den var blevet indgået før den 1. maj 2004, hvor denne medlemsstat tiltrådte Unionen.
- 15 Kommissionen har i sit svarskrift ikke bestridt, at denne forordning ikke fandt anvendelse i forhold til Republikken Malta på tidspunktet for indgåelsen af den omtvistede kontrakt, dvs. den 16. april 2004. Derimod har den gjort gældende, at det netop var fra den 1. maj 2004, at denne medlemsstat ikke overholdt sine forpligtelser i henhold til nævnte forordning for så vidt angår denne kontrakt. Under retsmødet præciserede Kommissionen yderligere, at denne manglende overholdelse bestod i, at nævnte kontrakt blev opretholdt efter datoen for Republikken Maltas tiltrædelse af Unionen.
- 16 Hertil bemærkes, at det fremgår af artikel 38, stk. 1, litra c), i Domstolens procesreglement og af retspraksis vedrørende denne bestemmelse, at stævningen skal indeholde søgsmålets genstand og en kort fremstilling af søgsmålsgrundene, og at disse angivelser skal være tilstrækkeligt klare og præcise til, at sagsøgte kan tilrettelægge sit forsvar, og at Domstolen kan udøve sin kontrol. Følgelig skal de væsentlige faktiske og retlige omstændigheder, som et søgsmål støttes på, fremgå af selve stævningen på en sammenhængende og forståelig måde, og påstandene heri skal være utvetydigt formuleret for at undgå, at Domstolen træffer afgørelse ultra petita eller undlader at tage stilling til et klagepunkt (jf. dom af 21.2.2008, sag C-412/04, Kommissionen mod Italien, Sml. I, s. 619, præmis 103, og af 15.6.2010, sag C-211/08, Kommissionen mod

Spanien, endnu ikke offentliggjort i Samling af Afgørelser, præmis 32 og den deri nævnte retspraksis).

- 17 I det foreliggende tilfælde fremgår det utvetydigt af ordlyden af den begrundede udtalelse og af påstandene i Kommissionens stævning, at den tilsidesættelse af forpligtelserne i henhold til forordning nr. 3577/92, som sidstnævnte foreholder Republikken Malta, beror på indgåelsen af den omtvistede kontrakt den 16. april 2004.
- 18 Heraf følger, at anbringendet om, at Republikken Malta fra den 1. maj 2004 ikke har overholdt sine forpligtelser i henhold til denne forordning, ikke stemmer overens med påstandene i stævningen.
- 19 Følgelig kan Domstolen efter at have undersøgt velbegrundetheden af en sådan påstand ikke udtale sig om den uden at træffe afgørelse *ultra petita*.
- 20 For så vidt angår genstanden for traktatbruddet som omhandlet i Kommissionens stævning bemærkes — således som Kommissionen har medgivet — at i henhold til tiltrædelsesaktens artikel 2 fandt forordning nr. 3577/92 først anvendelse på Republikken Malta fra datoen for denne stats tiltrædelse af Unionen den 1. maj 2004 (jf. analogt dom af 16.7.2009, sag C-168/08, Hadadi, Sml. I, s. 6871, præmis 26).
- 21 Som generaladvokaten har anført i punkt 57 i forslaget til afgørelse, kan Kommissionen under disse omstændigheder kun gives medhold i søgsmålet, hvis forordning nr. 3577/92 ikke desto mindre før denne dato pålagde Republikken Malta at overholde visse forpligtelser. Sådanne forpligtelser ville i den sammenhæng, som den foreliggende tvist indgår i, navnlig indebære, at staterne i tidsrummet forud for, at

forordning nr. 3577/92 ville finde anvendelse på dem, skulle undlade at indgå en kontrakt om offentlig tjeneste, der ikke ville være i overensstemmelse med denne forordnings artikel 1 og 4.

- 22 Det bemærkes imidlertid, at ingen af de af Kommissionen fremførte anbringender til støtte for søgsmålet bygger på en eventuel forekomst af sådanne forpligtelser. Derimod har den som anført i denne doms præmis 15 både i replikken og under retsmødet præciseret, at det var fra den 1. maj 2004, hvor forordning nr. 3577/92 trådte i kraft i forhold til Republikken Malta i medfør af dens tiltrædelse af Unionen, at denne medlemsstat efter Kommissionens opfattelse ikke overholdt sine forpligtelser i henhold til denne forordning.
- 23 Henset til det foregående bør Republikken Malta frifindes, uden at det er fornødent at tage stilling til dens øvrige subsidiære indsigelser.

Sagens omkostninger

- 24 Ifølge procesreglementets artikel 69, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Da Republikken Malta har nedlagt påstand om, at Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger, og da Kommissionen har tabt sagen, bør det pålægges den at betale sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser udtaler og bestemmer Domstolen (Anden Afdeling):

- 1) **Republikken Malta frifindes.**

- 2) **Europa-Kommissionen betaler sagens omkostninger.**

Underskrifter